

Motion till riksdagen 2013/14:N253

av Jonas Eriksson m.fl. (MP)

Förbud mot s.k. frackning, prospektering och utvinning av fossila bränslen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring i mineral-lagen (1991:45) som tydligt förbjuder utvinning av fossila bränslen i Sve-
rige.
2. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till en ändring i mine-
rallagen (1991:45) som tydligt förbjuder prospektering efter fossila
bränslen i Sverige.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i
motionen om Sveriges hållning i EU och andra relevanta internationella
sammanhang kring skiffergasbrytning och hydraulisk spräckning s.k.
frackning.
4. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till en ändring i mine-
rallagen (1991:45) som tydligt förbjuder s.k. frackning som utvinnings-
metod i Sverige.

Motivering

Vi behöver ställa om samhället snabbt för att klara klimatet, det är alla över-
ens om. Enligt FN:s klimatpanel behöver vi kraftigt minska våra utsläpp av
växthusgaser. Det är främst användandet av fossila bränslen, som orsakar de
klimatförändringar vi nu bevittnar.

Miljöpartiets mål inom energipolitiken är att ställa om energisystemet så
att det helt baseras på förnybara energikällor. Vi har också visat på åtgärder
som skulle göra detta möjligt. Fokus behöver nu ligga på att ersätta fossila
bränslen med förnybara. Även inom industrin där fossila råvaror används i

Fel! Okänt namn på

produktion finns alternativ som behöver tas tillvara och utvecklas. Tydliga mål och spelregler gynnar och driver på en sådan utveckling.

Det har pågått och pågår fortfarande prospektering av olja och gas i Sverige. Att agera för minskade utsläpp av växthusgaser samtidigt som man tillåter prospektering och godkänner utvinning av de ämnen som mest bidrar till dessa utsläpp är inte logiskt. För att Sverige ska ha en konsekvent linje i klimatfrågan bör minerallagen därför ändras så att ett tydligt förbud mot såväl prospektering som utvinning av kol, olja och fossilgas skrivs in. På så sätt visar Sverige att vi sätter kampen mot klimatförändringarna före kortsiktiga ekonomiska nationella intressen.

Utvinning av skiffergas i ett internationellt perspektiv

Intresset för prospektering och utvinning av skiffergas har ökat, inte minst inom EU. Skiffergas är en okonventionell gas där ordet okonventionell hänvisar till de tekniker som används för att utvinna gasen. För att utvinna den gas som är instängd i skiffern krävs först djupa lodräta hål, därefter horisontell borrhning under stora ytor och hydraulisk spräckning av skiffern (även känt som s.k. frackning). Miljontals liter vatten, sand och giftiga kemikalier injiceras med högt tryck för att frigöra gasen ur skiffern.

Vid denna process frigörs dock inte bara gasen utan även en mängd andra icke önskade ämnen i hydraulvätskan (exempelvis radioaktiva grundämnen och tungmetaller) som följer med upp till ytan och måste hanteras. Efter sig i marken finns huvuddelen av den giftiga hydraulvätskan man tryckt ner kvar. Läckor, spill, felaktig utrustning och mänskliga fel utgör betydande risker för att frackningsprocessen ska förorena omgivande miljö och grundvatten.

Idag utvinns USA gas med denna teknik. Den största potentialen för skiffergas i Europa finns i Polen, Frankrike, Norge, Sverige, Ukraina, Storbritannien, Nederländerna och Tyskland. Stora skiffergasreserver finns också i Sydafrika, Libyen och Algeriet. I Sydafrika har man dock förbjudit frackning. Även Frankrike har förbjudit frackning.

Många pekar på skiffergasen som ett övergångsbränsle från kol och olja till förnybara bränslen. Ser man till den fulla effekten av skiffergasens utveckling visar det dock tydligt att denna energikälla inte är en fungerande bro till en framtid med låga koldioxidutsläpp. Den har större klimatpåverkan än traditionell fossilgas. Skiffergasen är helt enkelt inte lösningen på världens energi-, miljö- och klimatproblem. Den kommer bara att generera fler problem än lösningar på lång sikt och riskerar att accelerera klimatförändringen under de kommande årtiondena.

Näringsutskottet har tidigare behandlat motioner om utvinning av fossila råvaror och frackning och uttryckt oro för utvinning av skiffergas. Att som utskottet skrivit i sitt betänkande (2012/13:NU14) räcker det dock inte med att följa utvecklingen på området och ta del av utredningar och andra undersökningar som pågår inom detta område för att minska de miljö- och klimatrisker fortsatt utvinning av fossila råvaror och metoden frackning medför.

Fel! Okänt namn på

I november 2012 diskuterade EU-parlamentet skiffergasens konsekvenser för miljön och industrin. Parlamentet antog två resolutioner med den sammanfattande innebörden att varje medlemsstat själv ska få avgöra om man vill utvinna skiffergas men att man bör vara återhållsam med att bevilja utvinningstillstånd.

I december 2012 inledde EU-kommissionen et offentligt samråd om den framtida utvecklingen av okonventionella fossila bränslen. Kommissionen har för avsikt att under 2013 föreslå ett ramverk för att hantera risker, åtgärda brister i regelverk och garantera största möjliga klarhet och förutsägbarhet för marknadsaktörer och enskilda i EU.

Istället för att uppmuntra en ny fossil energikälla och ytterligare låsa fast sig i en fossilbränsleberoende ekonomi i årtionden bör Sveriges hållning i EU vara att EU ska avbryta alla sina befintliga finansiella och politiska stöd till skiffergasprojekt och omedelbart förbjuda brytning av skiffergas i Europa. Sverige bör även i andra relevanta internationella sammanhang verka för att skiffergas inte utvinns. Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening.

Sverige bör också förbjuda frackning generellt som utvinningsmetod i Sverige. Detta bör riksdagen tillkännage för regering som sin mening.

Stockholm den 1 oktober 2013

Jonas Eriksson (MP)

Lise Nordin (MP)

Annika Lillemets (MP)

Mats Pertoft (MP)

Maria Ferm (MP)

Helena Leander (MP)

Valter Mut (MP)

Stina Bergström (MP)